

Uchwała Nr 1811/09
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 24 czerwca 2009 r.

w sprawie przyjęcia informacji nt. stanu realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013* w roku 2008

Na podstawie art. 41 ust 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), w związku z art. 20 ust. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się informację nt. stanu realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013* w roku 2008, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały i przekazuje się Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Adam Jarubas

Uzasadnienie
Do Uchwały Nr 1811/09
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 24 czerwca 2009 r.

Art. 20 ust. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.) nakłada na Zarząd Województwa obowiązek przekazania Sejmikowi Województwa, do dnia 30 czerwca każdego roku, informacji o realizacji regionalnego programu operacyjnego w roku poprzednim.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Sprawozdanie z realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego* Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 w roku 2008

1. Przegląd realizacji programu operacyjnego w roku 2008

Podstawowym źródłem finansowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego, któremu towarzyszy wkład krajowy, zarówno publiczny jak i prywatny. Na finansowanie RPOWŚ na lata 2007-2013 przeznaczono środki EFRR w wysokości **725 807 266 EUR**. Celem generalnym realizacji RPOWŚ jest:

Poprawa warunków sprzyjających budowie konkurencyjnej i generującej nowe miejsca pracy regionalnej gospodarki.

Cel ten uzupełniony jest poprzez sześć celów szczegółowych:

1. Podniesienie poziomu konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie zdolności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych,
2. Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz powiązań między sektorem B+R a gospodarką
3. Poprawa jakości systemu komunikacyjnego regionu i jego połączeń z krajowymi i europejskimi korytarzami transportowymi
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego województwa
5. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i zasobów dziedzictwa kulturowego
6. Zwiększenie atrakcyjności ośrodków miejskich i centrów gmin

Do osiągnięcia celów szczegółowych prowadzić będzie realizacja następujących sześciu osi priorytetowych oraz jednej osi uzupełniającej wraz z wysokością przyznanej alokacji:

Oś priorytetowa 1. Rozwój przedsiębiorczości – 130 645 308 EUR,

Oś priorytetowa 2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu – 108 871 090 EUR,

Oś priorytetowa 3. Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu – 180 026 034 EUR,

Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej – 101 096 872 EUR

Oś priorytetowa 5. Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport – 108 871 090 EUR,

Oś priorytetowa 6. Wzmocnienie ośrodków miejskich i rewitalizacja małych miast – 74 522 645 EUR,

Oś priorytetowa 7. Pomoc techniczna – 21 774 218 EUR.

Dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 przewidziano następujące kategorie beneficjentów mogących ubiegać się o dofinansowanie:

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa które prowadzą działalność gospodarczą w ramach *formalnej sieci powiązań kooperacyjnych*
- Osoby prawne, które utworzyły wyodrębniony księgowo *fundusz*, przeznaczony wyłącznie na udzielanie przedsiębiorcom, posiadającym siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego pożyczek, poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek
- Instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje sfery B+R i organizacje (sieci, konsorcja) sfery B+R
- Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne działające w ich imieniu, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego
- Uczelnie wyższe
- Placówki ochrony zdrowia, specjalistyczne ośrodki zdrowia
- Samorząd Województwa
- Jednostki sektora finansów publicznych
- Instytucje użyteczności publicznej
- Organizacje pozarządowe
- Policja
- Straż Pożarna
- Organy administracji rządowej w województwie
- Partnerzy społeczni i gospodarczy
- Inspekcja Transportu Drogowego
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- Przedsiębiorstwa energetyczne i spółki komunalne, w których min. 50% akcji i udziałów posiada jst
- Organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe (publiczne i niepubliczne etc.)
- Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej nie będące MŚP
- Jednostki kształcenia i doskonalenia zawodowego
- Instytucje kultury
- Organizacje turystyczne działające non-profit
- PGL Lasy państwowe i jego jednostki organizacyjne
- Spółki prawa handlowego, w których co najmniej 50% akcji lub udziałów posiadają jst.,
- Miasto Kielce, samorzady miast powiatowych z terenu województwa świętokrzyskiego
- Fundacje, szkoły i placówki oświatowe, instytucje kultury; PKS; wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, TBS – w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych

2. Realizacja i analiza postępów

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 21 grudnia 2007 roku i w tym dniu zatwierdzony Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego oraz zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2008 roku, faktyczna realizacja Programu zaczęła się w 2008 roku. W okresie sprawozdawczym odbyły się pierwsze konkursy i ocena złożonych wniosków dlatego też dane dotyczące wartości wskaźników będą możliwe do pozyskania dopiero w 2009 roku.

W 2008 r. Komisja Europejska przekazała na rachunek Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, kwotę 36 290 363,3 EUR w formie płatności zaliczkowych.

W dniu **10 grudnia 2008 r.** Instytucja Certyfikująca przekazała do KE poświadczenie i deklarację oraz wniosek o płatność dla RPOWŚ 2007-2013 na kwotę **132 347,48 EUR** (1EUR=3,565).

W dniu 12 lutego 2009 r. KE przekazała na rachunek Ministra Finansów wpłatę w wysokości **132 347,48 EUR**, jako refundację wydatków ujętych w pierwszym poświadczeniu i deklaracji wydatków z dnia **10 grudnia 2008 r.**

Ze względu na brak rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo – rozwojowej i lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych Zarząd Województwa Świętokrzyskiego postanowił zawiesić konkursy dla 6 Działań lub typów projektów, które miały znamiona pomocy publicznej do czasu uchwalenia ww. aktu prawnego.

Pomoc w ramach RPOWŚ kierowana jest do beneficjentów określonych w katalogu umieszczonym w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

W 2008 roku podpisano 20 umów w ramach RPOWŚ na łączną kwotę dofinansowania 16 601 122,73 EUR, w tym 16 094 736,25 EUR to środki pochodzące z EFRR, co daje 2,21 % realizacji łącznej alokacji EFRR na RPOWŚ. Umowy zostały zawarte w ramach:

Osi priorytetowej 1 Rozwój Przedsiębiorczości – 12 umów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 2 869 523,42 EUR, stanowi to 2,20 % realizacji łącznej alokacji EFRR przeznaczonych na Oś 1. Podpisano:

- 4 umowy z mikroprzedsiębiorcami,
- 6 umów z małymi przedsiębiorstwami,
- 2 umowy ze średnimi przedsiębiorstwami.

Osi Priorytetowej 3 Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu – 1 umowa na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 817 912,94 EUR, co daje 0,45 % realizacji alokacji EFRR przeznaczonych na Oś 3.

Osi priorytetowej 5 Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport – 4 umowy na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 10 151 344,55 EUR, co daje 9,32 % realizacji zobowiązań EFRR w ramach osi 5.

Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna – 3 umowy na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 2 255 955,33 EUR, co wyczerpuje alokację przyznaną na tę oś w wysokości 10,36 %.

Z spośród 20 zawartych umów na dzień 31 grudnia 2008 roku zrealizowano 1 projekt w ramach osi priorytetowej 7 Pomoc Techniczna. Pozostałe projekty znajdują się w realizacji.

Z uwagi na fakt, iż Regionalny Program Operacyjny został zatwierdzony przez Komisję Europejską 21 grudnia 2007 roku, faktyczna realizacja rozpoczęła się w 2008 roku.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono pierwsze konkursy oraz ocenę złożonych wniosków. Podpisano również pierwsze umowy z beneficjentami.

Podanie informacji na temat stopnia osiągnięcia wartości wskaźników w porównaniu z ich wartością docelową będzie możliwe dopiero w sprawozdaniu za 2010 rok dla którego jest oszacowana najwcześniejsza wartość docelowa.

W 2008 roku Instytucja Zarządzająca RPOWŚ nie realizowała badania ewaluacyjnego w zakresie wskaźników. Na 2010 rok planowana jest obowiązkowa ewaluacja całego

Regionalnego Programu Operacyjnego, która obejmie również zbadanie przyjętego systemu wskaźników.

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPOWŚ przygotowała następujące dokumenty niezbędne do rozpoczęcia procesu wdrażania Programu:

- Instytucja Zarządzająca RPOWŚ w systemie wdrażania Programu nie powołała Instytucji Pośredniczącej. W strukturach Urzędu Marszałkowskiego wyodrębniony jest Departament Funduszy Strukturalnych oraz Departament Budżetu i Finansów pełniące funkcje wdrażające.
- W dniu 6 lutego 2008 r. podpisany został (pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Zarządem Województwa) *Kontrakt wojewódzki dla Województwa Świętokrzyskiego*, będący umową o dofinansowanie RPOWŚ środkami pochodzącymi z budżetu państwa, państwowych Funduszy celowych lub ze źródeł zagranicznych. Podpisanie ww. umowy dało podstawę do przekazania dotacji rozwojowej na realizację RPOWŚ;
- W dniu 6 lutego 2008 roku Zarząd Województwa powołał *Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013*. Zgodnie z zasadą partnerstwa w składzie Komitetu zapewniono uczestnictwo strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społeczno-gospodarczych. W 2008 roku odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Monitorującego RPOWŚ.
- W dniu 27 lutego 2008 roku Komitet Monitorujący RPOWŚ zatwierdził Kryteria wyboru projektów w ramach RPOWŚ. W dniu 16 czerwca 2008 roku zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący dodatkowe kryteria do Osi priorytetowej 4 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej;
- W okresie od 9 maja do 21 sierpnia 2008 roku zostało zrealizowane badanie pn. „*Ewaluacja systemu Kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013*”. Przeprowadzona ocena pozwoliła stwierdzić, iż przyjęty system wyboru projektów zapewni skuteczną i efektywną realizację celów RPOWŚ, wymaga jednak weryfikacji i uporządkowania oraz doprecyzowania określonych obszarów. Po zapoznaniu się z wynikami ewaluacji Komitet Monitorujący w dniu 30 października podjął uchwałę w sprawie zaktualizowanych *Kryteriów wyboru projektów w ramach RPOWŚ*.
- W dniu 12 marca 2008 roku Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przyjął w drodze *Uchwały Szczegółowy opis osi priorytetowych RPOWŚ*. Dokument został zmieniony w dniu 1 października 2008 roku Uchwałą Zarządu. Zmiany wynikały głównie z konieczności uaktualnienia kilku zapisów, dot. m. in. pomocy publicznej, listy projektów kluczowych oraz doprecyzowania nazw typów projektów oraz beneficjentów;
- W dniu 16 lipca 2008 roku Zarząd Województwa przyjął w drodze uchwały wzór wniosku beneficjenta o płatność. Uwzględniając rekomendacje pokontrolne UKS i NIK 10 września 2008 roku dokument został zaktualizowany;
- W dniu 7 sierpnia 2008 roku Zarząd Województwa przyjął wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013. W wyniku rekomendacji Urzędu Kontroli Skarbowej w Kielcach przekazanych w ramach „Sprawozdania z audytu zgodności RPOWŚ 2007-2013, w dniu 8 października wzór ww. umowy został zaktualizowany.
- W dniu 12 marca 2008 roku został przyjęty Uchwałą Zarządu *Harmonogram konkursów na 2008 rok w ramach RPOWŚ*. Harmonogram był aktualizowany kilkakrotnie;
- Zarząd Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą z 24 września 2008 roku przyjął *Instrukcję Wykonawczą Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013*;
- *Opis Systemu Zarządzania i Kontroli RPOWŚ* został przyjęty w dniu 1 października 2008 roku Uchwałą Zarządu;
- Wzór wniosku o dofinansowanie projektu został opracowany przez IZ RPOWŚ i jest przyjmowany każdorazowo razem z regulaminem konkursu.

- Audyty zgodności. Decyzją Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Instytucja Zarządzająca RPOWŚ została poddana audytowi zgodności w okresie od 18 lutego do 13 października 2008 roku. W trakcie audytu sprawdzano, czy Instytucja Zarządzająca realizuje wszystkie zadania wynikające z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca; dokonano przeglądu i oceny dokumentów opracowanych przez Instytucję Zarządzającą (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, Szczegółowy opis osi priorytetowych RPOWŚ, OSZiK Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej, Kryteria wyboru projektów, Plan Komunikacji RPOWŚ itp.) w powiązaniu z Ustawami, Rozporządzeniami i Wytycznymi MRR). Wszystkie rekomendacje wydane IZ w trakcie audytu zgodności były wdrażane na bieżąco, co zostało sprawdzone w trakcie czynności sprawdzających „follow-up”. W wyniku rekomendacji, zgłoszonych podczas Audytu, skorygowano, bądź doprecyzowano szereg zapisów w dokumentach programowych. Pozwoliło to uzyskać pozytywny wynik Audytu Zgodności.

W wyniku przeprowadzonego audytu zgodności stwierdzono, iż Instytucja Zarządzająca opracowała procedury niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 60 rozporządzenia 1083/2006;
- Jako załącznik do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPOWŚ, Zarząd Województwa w dniu 12 marca 2008 roku przyjął „Indykacyjny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych w ramach RPOWŚ”. Indykacyjny wykaz aktualizowano dwukrotnie 3 września i 8 października 2008 roku. W toku przygotowań do rozpoczęcia realizacji projektów wchodzących w skład „Indykacyjnego Wykazu”, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian na prośbę Beneficjentów. Równocześnie 19 września 2008 roku uległy zmianie Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, które obecnie obligują IZ do umieszczania w „Indykacyjnym Wykazie” kwot w PLN. Jednocześnie ze względu na brak właściwego rozporządzenia MRR w sprawie występowania pomocy publicznej w projektach z zakresu utworzenia funduszu pożyczkowo – poręczeniowego, projekt został przesunięty na listę rezerwową „Indykacyjnego Wykazu” do czasu uchwalenia takiego rozporządzenia.

Zestawienie projektów kluczowych w ramach RPOWŚ

LP.	NAZWA OSI PRIORYTETOWEJ	LICZBA PROJEKTÓW KLUCZOWYCH W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ	SZACUNKOWY KOSZ CAŁKOWITY PROJEKTÓW KLUCZOWYCH W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ W EUR	SZACUNKOWA KWOTA DOFINANSOWANIA Z EFRR W EUR
1	Oś priorytetowa 2 Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu	4	19 919 932,47	16 245 508,25
2	Oś priorytetowa 3 Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu	6	97 106 234,17	56 278 548,17
3	Oś priorytetowa 5 Wzrost jakości infrastruktury	10	35 085 252,62	26 765 947,18

	społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport			
4	Oś priorytetowa 6 Wzmocnienie ośrodków miejskich i rewitalizacja małych miast	3	22 260 219,46	18 689 738,33
5	Razem	23	174 371 638,72	117 979 741,93
Lista rezerwowa				
1	Oś priorytetowa 1 Rozwój przedsiębiorczości	1	21 243 217,17	18 056 191,96
2	Oś priorytetowa 3 Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu	3	36 960 327,98	0
3	Razem	4	58 203 545,15	18 056 191,96

- Instytucja Zarządzająca RPOWŚ przygotowała następujące wytyczne w ramach Programu:

- *Podręcznik Kwalifikowalności Wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.* Przyjęty Uchwałą Zarządu w dniu 30 kwietnia 2008 roku, został zaktualizowany 17 grudnia 2008 roku. W toku realizacji poszczególnych Osi priorytetowych i Działań Programu, na podstawie konsultacji z Departamentem Funduszy Strukturalnych, zaistniała potrzeba doprecyzowania kilku zapisów *Podręcznika kwalifikowalności*. Zmiany dotyczą Osi priorytetowej 6., Działania 2.4., Działania 1.1. oraz nazewnictwa rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego, będących podstawą udzielania pomocy publicznej w regionalnych programach operacyjnych.

- *Wytyczne IZ RPOWŚ w zakresie opracowania Analizy Ekonomiczno-Finansowej (Studium Wykonalności),*

- *Wytyczne IZ PROWŚ dotyczące przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.*

- Zmiana przepisów prawnych w ramach programu:

- *rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych:*

Projekt rozporządzenia został przesłany przez UOKiK do Komisji Europejskiej celem notyfikacji w dniu 13 sierpnia 2008 r. W dniu 15 października 2008 r. UOKiK przekazał pierwszą serię pytań z Komisji Europejskiej. Odpowiedzi za pośrednictwem UOKiK zostały przekazane do KE w dniu 1 grudnia 2008r.

- *rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych:*

Projekt rozporządzenia został przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 19 września 2008 r. Departament Koordynacji i Wdrażania Programów Regionalnych pełniący funkcję Instytucji Koordynującej RPO otrzymał 27 listopada 2008 r. pierwszą serię pytań ze strony Komisji, na które odpowiedzi zostały przesłane do KE w dniu 23 grudnia 2008 r.

- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych:

W dniu 5 listopada 2008 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej, w efekcie którego pojawiła się konieczność ponownego przeanalizowania założeń dotyczących udzielania pomocy publicznej w obszarze instytucji otoczenia biznesu. W okresie listopad – grudzień były prowadzone prace nad nowym brzmieniem rozporządzenia. Planowany termin wprowadzenia na formalną ścieżkę legislacyjną - do końca stycznia 2009 r.

- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie transportu multimodalnego w ramach regionalnych programów operacyjnych:

Projekt rozporządzenia został przesłany w celu notyfikacji do Komisji Europejskiej w dniu 14.04.08. W dn.12 czerwca UOKiK przekazał pierwszą serię pytań Komisji. Odpowiedź została przekazana 4 lipca 2008 r. W dniu 21 lipca 2008 r. KE nadesłała kolejną porcję pytań. W dniach 30-31 lipca 2008 r. UOKiK nadesłał kolejne pytania uzupełniające. Odpowiedzi zostały przesłane 14 sierpnia 2008 r. W dniu 12 listopada 2008 program pomocowy został zaakceptowany przez Komisję Europejską. W grudniu 2008r. prowadzono prace nad projektem wynikające z konieczności odzwierciedlenia w przepisach projektowanego rozporządzenia zmian wprowadzonych w ramach konsultacji z KE oraz dostosowania niektórych przepisów rozporządzenia do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008.

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych:

Projekt rozporządzenia został przesłany w procedurze notyfikacji do Komisji Europejskiej w dniu 14.04.08. W dn.12 czerwca UOKiK przekazał pierwszą serię pytań Komisji. Odpowiedź została przekazana 4 lipca 2008 r. Kolejne pytania Komisja wysłała w dniu 17.10.08. W dniu 14 listopada 2008 odbyło się w Brukseli robocze spotkanie z przedstawicielami DG REGIO i DG TREN, na którym przedstawiciele Dyrekcji Generalnych zgłosili kolejne pytania i wątpliwości dotyczące projektu Rozporządzenia i zwrócili się z prośbą o przesłanie wyjaśnień. W dniu 19 listopada odbyło się robocze spotkanie z UOKiK, na którym podjęto ustalenia co do wyjaśnień na pytania Komisji. Kolejne kwestie problemowe wstrzymywały przesłanie wyjaśnień do KE. Finalnie wyjaśnienia zostały przesłane 23.12.08.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) w okresie październik – grudzień prowadzone były prace związane z nowelizacją trzech rozporządzeń w zakresie dostosowującym do przepisów rozporządzenia nr 800/2008 oraz w związku z faktem iż w aktualnym brzmieniu rozporządzenia obowiązywały do dnia 31 grudnia 2008 r.:

- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych* – nowelizacja podpisana w dniu 16.12.08, opublikowana w dniu 19.12.08, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009r.
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych* - –

nowelizacja podpisana w dniu 12.12.08, opublikowana w dniu 19.12.08, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009r.

- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych* - – nowelizacja podpisana w dniu 15.12.08, opublikowana w dniu 19.12.08, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009r.

- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych* – obowiązywało przez cały rok 2008.

- Instytucja Zarządzająca RPOWŚ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadziła ewaluacji przyjętego systemu wskaźników, ani nie dokonała korekty wartości docelowych przyjętych wartości wskaźników.
- Zgodnie z zapisami znowelizowanej w grudniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju IZ RPOWŚ dostosuje zapisy dokumentów do obowiązującego prawa w pierwszej połowie 2009 r.

W 2008 r. gospodarka Polski wyraźnie odczuła ujemne skutki pogłębiającej się recesji w gospodarce światowej, wywołanej globalnym kryzysem finansowym, przy czym ujawniły się one szybciej niż przewidywano. Również ich skala była większa od oczekiwanej. W związku z tym beneficjenci Działania 1.1 *Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw* zwrócili się do Instytucji Zarządzającej RPOWŚ o możliwość dokonania korekt realizacji wskaźnika zatrudnienia w projektach. IZ stoi na stanowisku, iż właśnie w obliczu kryzysu ekonomicznego należy położyć szczególny nacisk na jak najefektywniejsze wydatkowanie Funduszy pomocowych UE, co rozumieć należy jako egzekwowanie realizacji założonych w Programie wskaźników, w tym dotyczących tworzenia nowych miejsc pracy. W uzasadnionych przypadkach, rozpatrywanych indywidualnie, należy umożliwić beneficjentowi aktualizację harmonogramu rzeczowo-finansowego.

Konstruując harmonogram konkursów na 2009 rok Instytucja Zarządzająca planuje położyć nacisk na wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw (sektora MŚP), dofinansowanie inwestycji samorządów lokalnych w zakresie budowy infrastruktury technicznej (drogi, infrastruktura ochrony środowiska) oraz infrastruktury społecznej (ochrony zdrowia, szkoły, kultura, dziedzictwo kulturowe, turystyka).

Zarówno przy opracowywaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, jak również przy konstruowaniu systemu kryteriów wyboru projektów, motywem przewodnim było wspieranie obszarów w jak najlepszy sposób wpływających na rozwój gospodarczy i wzrost zatrudnienia. obecna sytuacja ekonomiczna naszym kraju nie implikuje konieczności wprowadzenia zmian do tych dokumentów, czy też zmiany w alokacji. W przypadku RPOWŚ organizowane konkursy naboru wniosków o dofinansowanie obejmują zazwyczaj alokację z kilku lat i nie przewidziano wprowadzenia dodatkowych zmian w tym zakresie.

Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 zakłada realizację **polityki równości płci i równych szans**. Realizacja polityki równości płci i równych szans zapewniona jest min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. Przestrzeganie ww. polityki było weryfikowane na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej wniosków, składanych o dofinansowanie w ramach RPO. Wnioskodawcy w składanych wnioskach o dofinansowanie byli zobowiązani o wskazanie zgodności zgłaszanego projektu z polityką równości płci i równych szans. Był brany pod uwagę wpływ realizacji projektu na przestrzeganie zasady niedyskryminacji, w tym ze względu na płeć, niepełnosprawność, czy przynależność etniczną. Zasada równości szans znajduje swoje odzwierciedlenie również na etapie monitoringu, kilka wskaźników monitorowanych jest z uwzględnieniem podziału na płeć, na przykład *liczba utworzonych miejsc pracy we wspartych MŚP*.

Układ osi priorytetowych i operacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 jest spójny z priorytetami **Strategii Lizbońskiej**. Na realizację celów Strategii Lizbońskiej w RPOWŚ przeznaczono 31,99% całkowitego budżetu Programu.

Większość operacji realizujących cele Strategii Lizbońskiej nosi znamiona pomocy publicznej. W związku z opóźnieniami w przyjęciu Rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy publicznej w 2008 roku nie było możliwości ogłoszenia konkursów dla sześciu działań w ramach RPOWŚ.

Osiągnięcie wskaźników realizujących cele Strategii Lizbońskiej będzie możliwe w 2009 roku.

Postępy we wdrażaniu **Krajowego Programu Reform 2008-2011** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

Krajowy Program Reform stanowi podstawowe narzędzie koordynacji wdrażania celów Strategii Lizbońskiej w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Jakkolwiek, dokument ten kładzie nacisk na działania prowadzone w obszarze legislacyjnym, organizacyjnym i systemowym na szczeblu krajowym, tym niemniej realizacja RPOWŚ 2007-2013 ma swoje odniesienie do poszczególnych priorytetów i działań KPR 2008-2011, oraz w sposób bezpośredni przyczynia się do postępów we wdrażaniu celów Strategii Lizbońskiej.

Wsparcie przedsiębiorczości w RPOWŚ realizowane jest w dwojaki sposób. Pierwszy strumień środków kierowany jest na finansowanie inwestycji w sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które skutkować mają poprawą innowacyjności firm i tworzeniem nowych miejsc pracy. Dotychczas zorganizowano dwa konkursy wniosków dla MŚP, z łączną alokacją w wysokości ponad 20,26 mln EUR. Konkursy te cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców, co daje pewność, że środki, zarezerwowane na ten cel zostaną rozdysponowane w terminie i na wyselekcjonowane projekty o wysokiej jakości.

Drugi sposób wspierania przedsiębiorczości w RPOWŚ 2007-2013 realizowany jest poprzez dofinansowanie tworzenia nowych i istniejących funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, oraz instytucji otoczenia biznesu, w tym inkubatorów przedsiębiorczości akademickiej i parków przemysłowych. Nie ogłoszono dotychczas konkursów wniosków w działaniach, poświęconych tym zagadnieniom, z uwagi na brak przyjętych krajowych przepisów prawnych, regulujących zasady przyznawania pomocy publicznej. Od uchwalenia tych rozporządzeń zależy też termin rozpoczęcia realizacji projektu kluczowego – utworzenia regionalnego funduszu pożyczkowo-poręczeniowego.

Jednym z celów realizacji RPOWŚ 2007-2013 jest także wzmocnienie innowacyjności, współpraca pomiędzy środowiskiem naukowym i gospodarką w zakresie transferu nowoczesnych technologii do firm, jak również wieloaspektowy rozwój społeczeństwa informacyjnego. Ponadto, nacisk położony jest na wsparcie inwestycji, dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej. Nie rozpoczęto dotychczas procesu kontraktacji środków dla tych projektów, z uwagi na fakt, iż program pomocowy, który rozstrzygał będzie ewentualne występowanie pomocy publicznej w tych dziedzinach, jak również zasady jej udzielania, podlega od dłuższego czasu procedurze notyfikacji w KE.

Jeśli chodzi o realizację zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej zgłoszonych do sprawozdania rocznego za 2007 rok z realizacji RPOWŚ na lata 2007-2013 to przy opracowywaniu sprawozdania rocznego za rok 2008 Instytucja Zarządzająca RPOWŚ 2007-2013 wzięła pod uwagę dostarczony materiał i przyjęła na ile to możliwe jakościowy sposób opisu wdrażania Programu. Przeszkodą w pełnej analizie jakościowej był istniejący jeszcze w 2008 roku wstępny etap wdrażania Programu. Pełna analiza jakościowa postępów w porównaniu z docelowymi wartościami wskaźników określonymi na etapie programowania możliwa będzie w sprawozdaniu za 2009, a szczególnie w raporcie za rok 2010, dla którego określono wartości docelowe wskaźników.

Ponadto, w niniejszym punkcie zawarto informację o wpływie realizacji RPOWŚ na Strategię Lizbońską i Krajowy Program Reform.

W wielu miejscach sprawozdania zawarto informację na temat realizacji zasady równych szans.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Instytucja Zarządzająca RPOWŚ pozostaje przy przyjętym systemie sprawozdawania w oparciu o wartości docelowe wskaźników dla lat 2010, 2013 i 2015.

Najistotniejszym problemem we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 zidentyfikowane w 2008 roku było niedostosowanie prawa polskiego do wymogów dyrektyw środowiskowych Unii Europejskiej. Sytuacja ta najbardziej dotyczyła Beneficjentów Programu, którzy w myśl obowiązującego prawa ubiegali się o pozwolenie na budowę, w sposób uproszczony, który nie w pełni uwzględniał wymogi prawa UE.

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz Wytyczne MRR w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych, uregulowała ścieżkę procedowania w przypadku projektów, o których mowa w ww. przepisach. Dlatego też np. Beneficjenci Działania 1.1 Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zobowiązani byli do przedstawienia dodatkowo:

1. Zaświadczenie o niezaleganiu lub stwierdzeniu stanu zaległości z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska - określonych ustawą Prawo ochrony środowiska - wydawanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska.
2. Zaświadczenie o wywiązywaniu się z obowiązku uiszczania kar pieniężnych z tytułu nieprzestrzegania wymagań ochrony środowiska - określonych ustawą Prawo ochrony środowiska - wydawanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach

Dla Beneficjentów pozostałych Działań, których konkursy są dwuetapowe organizuje się szkolenia w zakresie przygotowania odpowiednich dokumentów. Pracownicy Departamentu Funduszy Strukturalnych informują potencjalnych Beneficjentów o wymogach związanych z ww. dokumentacją.

- Ze względu na brak rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo – rozwojowej i lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych Zarząd Województwa Świętokrzyskiego postanowił zawiesić konkursy dla 6 Działań lub typów projektów, które miały znamiona pomocy publicznej do czasu uchwalenia ww. aktu prawnego.

Z uwagi na brak rozporządzeń o pomocy publicznej Instytucja Zarządzająca RPOWŚ zdecydowała, że przeznaczy większą alokację do zakontraktowania dla Działań, w których nie przewiduje się pomocy publicznej.

3. Postęp wdrażania programu wg priorytetów

3.1 Oś priorytetowa 1 – Rozwój przedsiębiorczości

Wartość przyznanej alokacji – 130 645 308 EUR

Cele osi priorytetowej:

- Wzmocnienie konkurencyjności i zdolności inwestycyjnej sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
- Wzmocnienie inwestycyjne instytucji otoczenia biznesu oraz funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych

Cele będą realizowane w ramach czterech działań:

- 1.1. – Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
- 1.2. – Tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw
- 1.3. – Tworzenie i rozbudowa funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych
- 1.4. – Wsparcie inwestycyjne dla instytucji otoczenia biznesu

Główne grupy beneficjentów:

- MŚP
- instytucje otoczenia biznesu
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną.

W roku 2008 w ramach tej osi przeprowadzono 2 konkursy naboru projektów: 1 w ramach Działania 1.1 oraz 1 w ramach Działania 1.2. W ramach Działania 1.1 wpłynęły 343 projekty, z czego 287 wniosków przeszło ocenę formalną. Po ocenie merytorycznej zatwierdzono 80 wniosków do realizacji. Na dzień 31 grudnia 2008 r. 13 zawartych umów wprowadzono do KSI, z czego 1 została rozwiązana, zatem stan na 31 grudnia 2008 r. ten wynosi 12 umów. W ramach Działania 1.2 nie wpłynął żaden wniosek. Faktyczna realizacja pozostałych Działań w ramach tej osi rozpocznie się w 2009 roku, zatem dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego dla tych Działań będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

Realizację polityki równości płci i równych szans zapewniono poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. Przestrzeganie ww. polityki jest weryfikowane na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej wniosków, składanych o dofinansowanie w ramach RPO. Wnioskodawcy w składanych wnioskach o dofinansowanie są zobowiązani o wskazanie zgodności zgłaszanego projektu z polityką równości płci i równych szans.

W przypadku Działania 1.1 w związku z niepoprawną interpretacją przepisów prawa, nie kwestionowano dofinansowania uwzględniającego zarówno koszty inwestycyjne, jak i koszty osobowe. Środkiem zaradczym w tym przypadku, było obniżanie kwot dofinansowania o koszty zatrudnienia pracowników na etapie oceny merytorycznej. Mając na uwadze, że był to pierwszy konkurs naboru projektów, nazbyt restrykcyjnie badano poprawność formalną wniosków. Po dokonaniu ponownej analizy Instytucja Zarządzająca RPOWS podjęła decyzję o dokonaniu powtórnej oceny formalnej kilku wniosków odrzuconych wstępnie na etapie oceny formalnej

3.2 Oś priorytetowa 2 – Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu

Wartość przyznanej alokacji – **108 871 090 EUR**

Cele osi priorytetowej:

- Poprawa powiązań pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz innowacyjności i gospodarką
- Tworzenie i rozbudowa sieci teleinformatycznych oraz systemów usług elektronicznych, w tym dla podmiotów gospodarczych
- Wzrost dostępności kompleksowo wyposażonych terenów inwestycyjnych
- Poprawa wizerunku regionu, jego potencjału gospodarczego i turystycznego

Cele będą realizowane w ramach czterech działań:

- 2.1. – Rozwój innowacji oraz wspieranie działalności dydaktycznej i badawczej szkół wyższych oraz placówek sektora „badania i rozwój
- 2.2. – Budowa infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
- 2.3. – Promocja gospodarcza i turystyczna regionu
- 2.4. – Tworzenie kompleksowych terenów inwestycyjnych

Główne grupy beneficjentów:

- Instytucje otoczenia biznesu
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną
- szkoły wyższe
- zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- jednostki naukowe
- organizacje pozarządowe
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa
- jednostki finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

W ramach tej osi przeprowadzono 3 konkursy: 2 w ramach Działania 2.3 oraz 1 w ramach Działania 2.4. W przypadku Działania 2.3 wpłynęły 34 projekty a w przypadku Działania 2.4 wpłynęło 5 projektów. Do końca roku 2008 nie ukończono oceny formalnej tych wniosków. Zatem faktyczna realizacja osi priorytetowej 2 rozpocznie się w 2009 roku. Dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego dotyczące tej osi będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

Realizację polityki równości płci i równych szans zapewniono min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. Przestrzeganie w/w polityki jest weryfikowane na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej wniosków, składanych o dofinansowanie w ramach RPO. Wnioskodawcy w składanych wnioskach o dofinansowanie są zobowiązani o wskazanie zgodności zgłaszanego projektu z polityką równości płci i równych szans.

W przypadku Działania 2.4 Beneficjenci wnioskujący o dofinansowania na rozbudowę terenów inwestycyjnych byli poinformowani o braku możliwości sprzedaży takich terenów inwestycyjnych w okresie trwałości projektów, tzn. 5 lat od zakończenia finansowego. Dodatkowe wyjaśnienia KE oraz MRR spowodowały zmianę tego podejścia. Mając na uwadze, że powyższe zasadniczo wpływało na wyliczenie „luki finansowej”, 2 beneficjentów wycofało wnioski o dofinansowanie w trakcie oceny merytoryczno-technicznej. Podjętym środkiem zaradczym było wprowadzenie odpowiednich modyfikacji we wzorze umowy o dofinansowanie.

3.3. Oś priorytetowa 3 – Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego regionu

Wartość przyznanej alokacji – **180 026 034 EUR**

Cele osi priorytetowej

- Lepsze połączenie systemu komunikacyjnego regionu z krajowymi i europejskimi korytarzami transportowymi
- Poprawa powiązań komunikacyjnych pomiędzy stolicą regionu i ośrodkami powiatowymi a pozostałymi obszarami województwa
- Poprawa jakości systemu komunikacyjnego regionu
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Cele będą realizowane w ramach dwóch działań

3.1. – Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

3.2. Rozwój systemów lokalnej infrastruktury komunikacyjnej..

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa
- Jednostki sektora finansów publicznych.

W ramach Działania 3.1 w 2008 r. przeprowadzono 2 konkursy, w wyniku których złożono 38 wniosków. Do końca roku 2008 nie ukończono oceny formalnej tych wniosków, zatem faktyczna realizacja Działania 3.1 rozpocznie się w 2009 roku. Dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego dotyczące tego Działania będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

W ramach Działania 3.2 przeprowadzono 2 konkursy, w wyniku których złożono 157 wniosków. Do końca 2008 roku 4 wnioski przeszły ocenę formalną i merytoryczną. Do dnia 31.12.2008 r. jedną podpisaną umowę wprowadzono do KSI.

Realizacja polityki równości płci i równych szans została zapewniona min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. W trakcie oceny formalnej sprawdzana jest zgodność projektu z polityką równych szans. Projekty o negatywnym wpływie na tę politykę są odrzucane

We wdrażaniu pojawiły się problemy dotyczące niedostosowania przepisów prawa krajowego do przepisów prawa unijnego odnośnie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Podjętym środkiem zaradczym były prowadzone szkolenia oraz indywidualne konsultacje z Beneficjentami w zakresie nowych Wytycznych OOS. Innym istotnym problemem było nieprawidłowe funkcjonowanie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK – niejednokrotnie wprowadzanie danych było utrudnione ze względu na trudności z zalogowaniem się do systemu oraz ze względu na szybkie wygaszanie strony. W związku z powyższym, wprowadzanie danych do systemu odbywało się z dużym opóźnieniem. Kolejnym problemem okazał się brak niektórych uregulowań dotyczących pomocy publicznej – dot. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca ogłaszając konkurs na oś priorytetową podjęła decyzję ażeby nie wstrzymywać procedury naboru, i wykluczyć z konkursu projekty w których może wystąpić pomoc publiczna. Konkurs dla projektów dotyczących zakupu taboru kolejowego dla połączeń regionalnych z Działania 3.1 odbędzie się w terminie późniejszym w kolejnych naborach po przyjęciu rozporządzeń w sprawie pomocy publicznej, co jest niezależne od Instytucji Zarządzającej.

3.4 Oś priorytetowa 4 – Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej

Wartość przyznanej alokacji – **101 096 872 EUR**

Cele osi priorytetowej:

- Poprawa dostępności mieszkańców do infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej oraz poprawa efektywności systemów infrastruktury z tego zakresu
- Poprawa stanu środowiska naturalnego, zapobieganie jego degradacji

Cele będą realizowane w ramach dwóch działań:

4.1. – Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej

4.2. – Rozwój systemów lokalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego
- administracja rządowa

- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- Parki narodowe i krajobrazowe
- przedsiębiorcy
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną

W ramach tej osi przeprowadzono w 2008 r. 2 konkursy: 1 w ramach Działania 4.1 oraz 1 w ramach Działania 4.2. Na Działanie 4.1 złożono 31 wniosków, a w przypadku Działania 4.2 wpłynęły 42 wnioski. Z uwagi na fakt, iż w ramach osi 4 do końca 2008 roku nie ukończono oceny formalnej faktyczna realizacja w/w osi rozpocznie się w 2009 roku. Dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego tej osi będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

Realizacja polityki równości płci i równych szans została zapewniona min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. W trakcie oceny formalnej sprawdzana jest zgodność projektu z polityką równych szans. Projekty o negatywnym wpływie na tę politykę są odrzucane

We wdrażaniu pojawiły się problemy dotyczące niedostosowania przepisów prawa krajowego do przepisów prawa unijnego odnośnie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Podjętym środkiem zaradczym były prowadzone szkolenia oraz indywidualne konsultacje z Beneficjentami w zakresie nowych Wytocznych OOS. Innym istotnym problemem było nieprawidłowe funkcjonowanie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK – niejednokrotnie wprowadzanie danych było utrudnione ze względu na trudności z zalogowaniem się do systemu oraz ze względu na szybkie wygaszanie strony. W związku z powyższym, wprowadzanie danych do systemu odbywało się z dużym opóźnieniem. Kolejnym problemem okazał się brak niektórych uregulowań dotyczących pomocy publicznej – dot. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca ogłaszając konkurs na oś priorytetową podjęła decyzję ażeby nie wstrzymywać procedury naboru, i wykluczyć z konkursu projekty w których może wystąpić pomoc publiczna. Konkurs dla projektów dotyczących energii odnawialnej z Działania 4.1 i 4.2 odbędzie się w terminie późniejszym w kolejnych naborach po przyjęciu rozporządzeń w sprawie pomocy publicznej, co jest niezależne od Instytucji Zarządzającej

3.5 Oś priorytetowa 5 – Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport

Wartość przyznanej alokacji – **108 871 090 EUR**

Cele osi priorytetowych:

- Poprawa jakości infrastruktury ochrony zdrowia
- Doskonalenie regionalnej infrastruktury edukacyjnej
- Tworzenie warunków dla rozwoju kultury, sportu i turystyki jako elementów tożsamości regionalnej i form aktywności społeczno-zawodowej ludności
- Poprawa dostępu do obiektów dziedzictwa kulturowego, turystycznych i sportowych oraz zmniejszenie różnic w tym zakresie pomiędzy regionem świętokrzyskim a innymi regionami.

Cele będą realizowane w ramach trzech działań:

5.1. – Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia

5.2. – Podniesienie jakości usług publicznych poprzez wspieranie placówek edukacyjnych i kulturalnych

5.3. – Inwestycje w sferę dziedzictwa kulturowego, turystyki i sportu.

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- szkoły wyższe
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- przedsiębiorcy
- PGL Lasy Państwowe i jednostki organizacyjne
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

W ramach tej osi przeprowadzono 2 konkursy naboru projektów: 1 w ramach Działania 5.2 oraz 1 w ramach Działania 5.3. W wyniku Działania 5.2 złożono 67 wniosków, natomiast w wyniku Działania 5.3 złożono 63 wnioski. Z uwagi na fakt, że do końca 2008 roku nie ukończono oceny formalnej tych wniosków faktyczna realizacja w/w Działań rozpocznie się w 2009 roku. Dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego tych Działań będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

W ramach Działania 5.1 w 2008 r. nie przeprowadzono żadnego konkursu naboru wniosków. Na dzień 31.12.2008 w ramach tego Działania 4 wnioski przeszły ocenę formalną, 4 wnioski zatwierdzono do realizacji i podpisano 4 umowy. Są to projekty kluczowe, poza konkursem. Realizacja polityki równości płci i równych szans została zapewniona min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. W trakcie oceny formalnej sprawdzana jest zgodność projektu z polityką równych szans. Projekty o negatywnym wpływie na tę politykę są odrzucane

We wdrażaniu pojawiły się problemy dotyczące niedostosowania przepisów prawa krajowego do przepisów prawa unijnego odnośnie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Podjętym środkiem zaradczym były prowadzone szkolenia oraz indywidualne konsultacje z Beneficjentami w zakresie nowych Wytycznych OOS. Innym istotnym problemem było nieprawidłowe funkcjonowanie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK – niejednokrotnie wprowadzanie danych było utrudnione ze względu na trudności z zalogowaniem się do systemu oraz ze względu na szybkie wygaszanie strony. W związku z powyższym, wprowadzanie danych do systemu odbywało się z dużym opóźnieniem. Kolejnym problemem okazał się brak niektórych uregulowań dotyczących pomocy publicznej – dot. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. Projekty dotyczące lecznictwa uzdrowiskowego w ramach tej osi czekają na uregulowania dotyczące pomocy publicznej,

3.6 Oś priorytetowa 6 – Wzmocnienie ośrodków miejskich i rewitalizacja małych miast

Wartość przyznanej alokacji – **74 522 654 EUR**

Cele osi priorytetowej:

- Rozwój infrastruktury, poprawiający warunki dla zwiększenia inwestycji na obszarach podlegających restrukturyzacji oraz w zdegradowanych miastach i dzielnicach miast, terenach poprzemysłowych i powojkowych

Cele będą realizowane w ramach dwóch działań:

6.1. – Wzmocnienie regionalnych i sub-regionalnych ośrodków wzrostu

6.2. – Rewitalizacja małych miast

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

W ramach tej osi przeprowadzono 2 konkursy: 1 w ramach Działania 6.1 oraz 1 w ramach Działania 6.2. W wyniku Działania 6.1 złożono 7 wniosków, natomiast w ramach Działania 6.2 złożono 36 wniosków. Z uwagi na fakt, iż w ramach osi 6 do końca 2008 roku nie ukończono oceny formalnej faktyczna realizacja w/w osi rozpocznie się w 2009 roku. Dane dotyczące postępu finansowego i rzeczowego tej osi będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

Realizacja polityki równości płci i równych szans została zapewniona min. poprzez odpowiednią konstrukcję kryteriów oceny wniosków. W trakcie oceny formalnej sprawdzana jest zgodność projektu z polityką równych szans. Projekty o negatywnym wpływie na tę politykę są odrzucane.

We wdrażaniu pojawiły się problemy dotyczące niedostosowania przepisów prawa krajowego do przepisów prawa unijnego odnośnie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Podjętym środkiem zaradczym były prowadzone szkolenia oraz indywidualne konsultacje z Beneficjentami w zakresie nowych Wytycznych OOS. Innym istotnym problemem było nieprawidłowe funkcjonowanie Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK – niejednokrotnie wprowadzanie danych było utrudnione ze względu na trudności z zalogowaniem się do systemu oraz ze względu na szybkie wygaszanie strony. W związku z powyższym, wprowadzanie danych do systemu odbywało się z dużym opóźnieniem. Kolejnym problemem okazał się brak niektórych uregulowań dotyczących pomocy publicznej – dot. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. W związku z powyższym Instytucja zarządzająca ogłaszając konkurs na oś priorytetową podjęła decyzję ażeby nie wstrzymywać procedury naboru, i wykluczyć z konkursu projekty w których może wystąpić pomoc publiczna. Konkurs dla projektów dotyczących mieszkalnictwa z Działania 6.1 i 6.2 odbędzie się w terminie późniejszym w kolejnych naborach po przyjęciu rozporządzeń w sprawie pomocy publicznej, co jest niezależne od Instytucji Zarządzającej.

3.7 Oś priorytetowa 7 – Pomoc Techniczna

Wartość przyznanej alokacji – **21 774 218 EUR**

Cele osi priorytetowej:

- Wzmocnienie potencjału administracyjnego jednostek uczestniczących we wdrażaniu RPOWS
- Zapewnienie spójnych i skutecznych działań informacyjnych i promocyjnych dot. możliwości skorzystania ze środków pomocowych UE oraz upowszechniających rezultaty ich interwencji

Cele będą realizowane w ramach dwóch działań:

7.1. – Wsparcie procesu wdrażania

7.2. Działania informacyjne i promocyjne

Główne grupy beneficjentów:

Instytucja Zarządzająca RPOWŚ

W 2008 roku wydano 3 decyzje w ramach tej osi. Na dzień 31.12.2008 r. rozliczono 1 wniosek o płatność końcową. Realizacja w 2008 r. w ramach osi priorytetowej 7-Pomoc Techniczna dotyczyła następujących wskaźników, a mianowicie:

Wskaźnika 1: **Liczba stanowisk pracy sfinansowanych ze środków Pomocy Technicznej RPOWŚ.** W 2008 r. rozliczono sfinansowanie 22 stanowisk pracy, które były sfinansowane ze środków Pomocy Technicznej w 2007 r.

Stanowiska pracy sfinansowane w 2008 r. ze środków Pomocy Technicznej nie zostały jeszcze do końca 2008 roku rozliczone wnioskiem o płatność końcową. Dane te będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

Wskaźnika 3: **Liczba szkoleń, warsztatów, kursów, studiów podyplomowych dla pracowników zaangażowanych we wdrażanie RPOWŚ.** W 2008 r. rozliczono sfinansowanie studiów podyplomowych dla 2 pracowników, które były sfinansowane ze środków Pomocy Technicznej w 2007 r.

Szkolenia, warsztaty, kursy, studia podyplomowe sfinansowane w 2008 r. ze środków Pomocy Technicznej nie zostały jeszcze do końca 2008 roku rozliczone wnioskiem o płatność końcową. Dane te będą dostępne w sprawozdaniu za 2009 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

4. Pomoc techniczna

Instytucja Zarządzająca RPOWŚ w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna zarezerwowała na rok 2008 środki w wysokości 3 675 220 (euro) z czego 3 123 937 (euro) stanowi EFRR. W okresie sprawozdawczym na realizację Osi priorytetowej 7 poniesiono wydatki w wysokości 1 144 638,62 (euro) – 972 942,83 EFRR. Wydatki zrealizowane stanowią ok. 31% wydatków planowanych.

W 2008 roku zostały poniesione wydatki na działania związane z zarządzaniem, realizacją monitorowaniem i kontrolą RPOWŚ tj. m. in.:

- zatrudnienie osób wdrażających RPOWŚ na kwotę 1 076 101,30 EUR w tym EFRR 914 686,10 EUR – liczba stanowisk pracy sfinansowanych ze środków Pomocy Technicznej RPOWŚ - **103**

- zakup sprzętu biurowego i komputerowego na kwotę 131 918,47 EUR w tym EFRR – 112 130,70 EUR – liczba zakupionych zestawów komputerowych - **52**; Liczba zakupionego sprzętu i akcesoriów komputerowych – **345**; Liczba zakupionych mebli – **144**

- wynajem powierzchni biurowej na kwotę 21 067,71 EUR w tym EFRR - 17 907,55 sfinansowano **41** pomieszczeń biurowych

- obsługa Komitetu Monitorującego RPOWŚ na łączną kwotę 5 424,77 EUR w tym EFRR 4 611,05 EUR, odbyły się **3** posiedzenia Komitetu Monitorującego

- szkolenia dla pracowników wdrażających RPOWŚ na kwotę 274 236,25 EUR w tym EFRR- 233 100,82 EUR – liczba osób przeszkolonych – **120**, w tym **103** osoby w 100 % finansowane z RPO oraz osoby zaangażowane w realizację RPO.

Działania informacyjne i promocyjne RPOWŚ realizowane w ramach Osi priorytetowej 7 zostały opisane w załączniku 9.

* przeliczeń dokonano według kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 30 grudnia 2008 r. tj. 1 EUR = 4,1465 zł

5. Promocja i informacja

W 2008 roku Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 prowadziła działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości ogółu społeczności regionalnej w zakresie możliwości korzystania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, a tym samym ukazujące rolę UE w rozwoju społecznym i gospodarczym regionu. Działania były prowadzone zgodnie z Planem Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 oraz Rocznym planem działań informacyjnych i promocyjnych na 2008 rok. Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego, instytucji uczestniczących w realizacji RPO, regionalnych i lokalnych władz, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów (przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych i placówek naukowo-badawczych, instytucji otoczenia biznesu, kościołów i związków wyznaniowych oraz partnerów społecznych i gospodarczych). Koncentrowały się na pięciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, wymiana doświadczeń. Listę najważniejszych działań oraz ich szczegółowy opis przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Informacja		
1.	Punkt informacyjny RPO	<p>Do zadań Punktu Informacyjnego należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zapewnienie beneficjentom dostępu do materiałów informacyjnych i promocyjnych; ➤ informowanie na temat RPOWS i możliwościach uzyskania wsparcia ramach Programu; ➤ wsparcie dla beneficjentów w zakresie pozyskiwania środków i realizacji projektów poprzez dostarczenie odpowiednich formularzy i podręczników; ➤ informowanie o kryteriach oceny i wyborów projektów i o obowiązujących procedurach; ➤ informowanie o harmonogramie konkursów.
2.	Dodatki informacyjne poświęcone wdrażaniu RPOWS w prasie regionalnej	<p>Artykuły sponsorowane na temat aktualnego stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 zamieszczane były w gazecie regionalnej „Echo Dnia”. Dodatkowo w celu dotarcia do do jak największej grupy potencjalnych beneficjentów oraz mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego nawiązana została współpraca z czasopismami wydawanymi na terenie określonych powiatów. Do gazet tych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tygodnik Nadwiślański, ✓ Tygodnik Ponidzia, ✓ Full Sukces, ✓ Powiat Jędrzejowski, ✓ Powiat Włoszczowski, ✓ Kwartalnik Kielce Wczoraj Dziś Jutro, ✓ Tygodnik Kielce Plus.

3.	Emisja i publikacja ogłoszeń (radio, prasa)	ogłoszenia o naborach: w celu dotarcia do największej liczby potencjalnych beneficjentów przed każdym z naborów w regionalnej prasie – „Echo dnia” oraz regionalnej rozgłośni radiowej – „Radio Kielce” emitowane były ogłoszenia o naborach wniosków. W prasie ogłoszenie ukazywało się jednorazowo na 30 dni przed zakończeniem naboru. Natomiast w radio emitowane były min. trzy dni od rozpoczęcia naboru. Ogłoszenia o naborach zamieszczane były również na stronie internetowej www.rpo-swietokrzyskie.pl .
Promocja		
4.	Współpraca z mediami (telewizja)	Audycje telewizyjne: w ramach współpracy z telewizją regionalną emitowano utwory audiowizualne pod tytułem „Unia w pigułce” składające się z 7 odcinków o długości 10 minut. Zakres tematyczny audycji obejmował informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych w ramach RPOWŚ na lata 2007-2013. Dodatkowo podczas obchodów 10-lecia Telewizja Polska promowała RPO poprzez przeprowadzenie wywiadów z osobami merytorycznymi, eksponowanie logo, przygotowania konkursu.
5.	Materiały promocyjne	Działanie obejmowało m. n. przygotowanie i dystrybucję materiałów promocyjnych (notesy, długopisy, teczki, kubki, kalendarze np.)
6.	Konferencje, seminaria	Działanie to obejmuje organizację konferencji oraz seminariów dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów RPOWŚ. Konferencje organizowane były w związku z ważnymi wydarzeniami związanymi z wdrażaniem RPOWŚ, np. podpisanie umów o dofinansowanie, podsumowanie pewnego okresu wdrażania, podsumowanie naborów. W dniu 17 kwietnia 2008 roku odbyła się konferencja otwierająca Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2017
Edukacja		
7.	Szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów	Działania te miały na celu organizację szkoleń/warsztatów dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. W dniu 16 października 2008 r. zorganizowano szkolenie dotyczące nowych polskich przepisów oraz przepisów Unii Europejskiej dot. oceny

		oddziaływania na środowisko w tym na obszary natura 2000.
Internet		
9.	Strona Internetowa www.rpo-swietokrzyskie.pl	W kwietniu 2008 roku została utworzona Strona Internetowa www.rpo-swietokrzyskie.pl , która zawiera aktualne informacje na temat realizacji RPOWŚ
Wymiana doświadczeń		
10.	Grupa sterująca ds. Informacji i Promocji Funduszy Strukturalnych	Działanie obejmuje udział w spotkaniach mających na celu wymianę doświadczeń oraz podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie informacji i promocji Funduszy Europejskich
11.	Regionalna Informacyjna Grupa Robocza ds. Programu Kapitał Ludzki	Działanie obejmuje udział w spotkaniach dotyczących omówienia bieżących planów i problemów związanych z realizacją działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych w Województwie Świętokrzyskim
12.	Grupa zadaniowa ds. Funduszy Europejskich	Działania te obejmują organizację spotkań, które na celu mają m. in. : <ul style="list-style-type: none"> ➤ koordynację działań informacyjno-promocyjnych na poziomie województwa; ➤ prowadzenie wspólnych akcji promocyjnych.